

Додаток 2

до наказу ПНЗ «Центр НПВТКУМ»
від 23.11.2023 № 110

Інформація про підсумки І (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу на написання есе «Війна за СВІЙ шлях» (дитячий погляд) у 2023/2024 навчальному році

Відповідно до листів Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді від 21.09.2023 № 372 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу на написання есе «Війна за СВІЙ шлях» (дитячий погляд), ПНЗ «Центр НПВТКУМ» від 12.09.2023 № 168/02-11 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу на написання есе «Війна за СВІЙ шлях» (дитячий погляд)» (далі – І (обласний) етап Конкурсу) 16 - 25 листопада 2023 року проведено вищезазначений конкурс.

На І (обласний) етап Конкурсу подано 126 робіт у трьох вікових категоріях.

У молодшій віковій групі (учасники віком 6-10 років) – 36 робіт із закладів освіти Вертиївської, Іванівської, Новобасанської, Сухополов'янської сільських рад, Варвинської, Куликівської, Лосинівської, Парафіївської, Срібнянської, Талалаївської селищних рад та Бахмацької, Бобровицької, Ніжинської, Новгород-Сіверської, Прилуцької, Чернігівської міських рад.

У середній віковій групі (учасники віком 11-14 років) – 68 робіт із закладів освіти Вертиївської, Макіївської, Сухополов'янської, Яблунівської сільських рад, Варвинської, Куликівської, Лосинівської, Михайлі-Коцюбинської, Парафіївської, Сосницької, Срібнянської, Талалаївської, Холминської селищних рад та Бахмацької, Бобровицької, Городнянської, Ічнянської, Ніжинської, Новгород-Сіверської, Носівської, Остерської, Семенівської, Сновської, Чернігівської міських рад.

У старшій віковій групі (учасники віком 15-17 років) – 22 роботи закладів освіти Киселівської, Макіївської, Сухополов'янської, Тупичівської, Яблунівської сільських рад, Гончарівської, Коропської, Парафіївської селищних рад та Бобровицької, Новгород-Сіверської, Остерської, Прилуцької, Семенівської, Сновської, Чернігівської міських рад.

Роботи, надіслані на конкурс, загалом відповідали вимогам, які організатори висували до учасників, та всі були оцінені суддівською колегією. Разом з тим, слід зауважити, що у більшості поданих есе назва роботи співпадала з назвою конкурсу.

Вже майже два роки українські діти живуть у реаліях війни. Тисячі з них замість того, щоб отримувати знання за шкільними партами вимушенні годинами ховатись у шкільних бомбосховищах під час повітряних тривог та обстрілів. Ще

тисячі були вимушенні покинути своїй домівки, за якими тепер сумують. Вони розгублені, налякані, спантелічені.

Дітям складно осягнути, чому росія напала на Україну, чому так довго триває війна. Та у своїх іграх вони вже будують барикади, уявних ворогів називають так, як і дорослі — руснею або орками, малюють, зображують цю війну так, як вони її бачать і розуміють. А ще висловлюють свої думки з цього приводу у написанні есе, веденні щоденників, сторінок в соцмережах...

Усі роботи, які ми отримали на обласний етап, об'єднує єдине — непохитна віра наших дітей у Збройні сили України, у Президента, у Європейську спільноту, у кожного хто так чи інакше наближає нас до Перемоги. Перечитуючи всі роботи, ми безліч разів повернулись у той жахливий світанок 24 лютого... Він все життя розділив на «до» і «після»... Він примусив переосмислити багато речей не тільки дорослих, а й дітей... Але є те спільне, яке так чи інакше присутнє в кожній роботі — це нерозуміння. Далі цитата: «Я — підліток... лише підліток і, мабуть, багато чого ще не розумію у цьому житті, але не можу ніяк пояснити собі, як під одним небом, одним лагідним сонечком народжуються такі РІЗНІ люди?! Як після скоєного хтось може спокійно спати, насолоджуватись життям, кохати, народжувати дітей?! Як люди можуть взагалі називати себе людьми?!»

Ми читали роботи, де діти писали, що після початку війни почали глибше вивчати історію України, поважати і дотримуватись українських традицій, відмовились від будь чого російського.

Ми пишаємося тим, що дуже багато дітей написали про те, що перестали в побуті спілкуватися російською мовою, саме це і є дитячий вклад у загальну перемогу.

Але з'явилася і дуже болюча тема, яку піднімають діти... Кожен з них знає, що таке «груз 200», адже в кожній громаді, в кожному населеному пункті поховали хоча б одного Захисника України. Або інша історія, цитую: «Співчуваю дітям, у яких жахлива війна відібрала рідних. На моїй вулиці з'явилися дітки, мої ровесники. Я, звичайно, з ними швидко заприятеливала, вони дуже добре і позитивні. Але мовчазні і з дуже сумним поглядом. Пізніше Оленка і Тарасик розповіли, що їхню маму вбили ненависні рашисти під Бахмутом, коли вони тікали, а тато пішов у ЗСУ, щоб захистити їх і всіх інших діток від цих нелюдів. Їх тимчасово взяла до себе знайома тьотя Галя, і тепер ми разом ходимо до однієї школи. Разом передаємо листи на фронт татові Оленки і Тарасика, та іншим воїнам, які стоять на варті нашого спокою. Разом чекаємо на їхнього тата. А найбільше сподіваємося на омріяну Перемогу. На повернення всіх рідних додому, до своїх родин. На МИР в Україні!».

Ця війна забрала в наших дітей дитинство, їм довелося долучитися до волонтерського руху. Вже нікого не здивуєш тим, що діти плетуть маскувальні сітки, виготовляють окопні свічки, збирають кришечки на протези і придумують ще купу всяких можливостей своїми маленькими ручками наблизити загальну перемогу. З роботи Дані Фурси: «Бабуся не раз казала: «Якщо хочеш, щоб війна продовжувалась, то можеш ненавидіти, а якщо хочеш миру — будь добрим і просто люби!». Ми ж повинні робити те, що можемо. Нагодуйте

безпритульного котика чи собачку, підтримайте ввечері втомлену маму. Навчайтесь на високі бали в школі, намалюйте листівку воїну. Допомогайте нашим захисникам. Кожна маленька добра справа наближає мою країну до Перемоги.»

З гордістю і повагою учасники пишуть про своїх батьків, знайомих, вчителів, які змушені були покинути свої буденні справи і зі зброєю в руках захищати нашу незалежність. Валентина Ковальова пише: «Мій тато – не військова людина, має добру і мирну професію – вчитель історії і правознавства, вів районний гурток туристів-краєзнавців. Його люблять учні і поважають колеги, з ним цікаво спілкуватися. А коли у 2015 році односельці обрали його сільським головою, він добросовісно виконував свої обов'язки.

На війну тата й не взяли б (за станом здоров'я), але з перших днів повномасштабного вторгнення ворога він разом із односельцями пішов спочатку в тероборону, а потім на фронт. Як плакали мама з бабусею, як вони вмовляли тата залишатися у своєму селі. Тато не гнівався, а схвильовано сказав: «А хто буде вас захищати, кому зупиняти ворога?».

Тато здобув і військову професію, відповідальну і небезпечну. У травні цього року під час виконання бойового завдання тато разом з побратимами потрапили під обстріл важкою технікою ворога. Усі зазнали контузії та отримали різні поранення. Тато, перемагаючи біль, вивів бійців на свої позиції. Він довго лікувався у шпиталі, а потім отримав місяць відпустки на реабілітацію. Мабуть, тоді і з'явилася в мене думка: я випускниця школи, час обирати майбутню професію. Буду я медиком. Під час війни скільки людей потребують і потребуватимуть медичної допомоги. Я сильна і смілива, не злякаюся крові і болю, знаю, що моя допомога буде корисною.

Тато був удома. Це були найщасливіші тридцять днів у моєму житті. Мені неймовірно було жаль тата, але я не плакала, я намагалася його підтримати морально. Скільки і про все ми з ним говорили, грали в шашки, жартома сперечалися, кожен відстоював свою думку. Недаремно говорять: я татова донька, адже дуже схожа на нього і зовні, і характером, тільки я запальна, а тато спокійний і мудрий. Він ще такий молодий, але вже зовсім сивий. Можна тільки здогадуватися, де він був і що довелося пережити..»

І нажаль змушені зовсім інше писати про людей, які мали би докласти всіх зусиль для допомоги Збройним силам України: «Поки українська влада кладе нову бруківку і закуповує барабани в бомбосховищі, наші батьки мають помирати. Чому політики влаштовують грандіозні весілля, де торт коштує як кількасот бронежилетів для армії? Чому нашим військовим, які не можуть відпочити, постійно зрізають зарплатню та не дають можливості побачити сім'ю? Чому саме прості люди мають страждати, особливо під час війни? Чому ми віддаємо останнє на збори для військових, а влада вважає, що саме зараз потрібно оновлювати машини для депутатів? І так ЧОМУ? ЧОМУ?..

А відповісти можна цитатою Ліни Костенко: «Вічна парадигма історії: за свободу борються одні, а до влади приходять інші. І тоді настає лукава, найпідступніша форма несвободи, одягнута в національну символіку, зацитькана національним пафосом, вдекорована атрибутами демократії».

Але всі без виключення учасники переконані в тому, ми обов'язково здобудемо Перемогу: «У мене назавжди в пам'яті залишиться те, що війна – це біль, горе, втрати, страждання, безліч скалічених та загублених життів. Мрію, що увесь цей жах, ця страшна війна, наче сон, розвіється й настане Перемога.

А ми, діти війни, збиратимемо та передаватимемо з покоління в покоління інформацію про те, якою ціною діставалася нашому українському народові Перемога і як потрібно берегти Мир на землі.

Бо ми, українці, – наполеглива нація, яка бореться за свою незалежність та суверенітет. Наші воїни так само як і українські козаки, багато років тому, відстоюють суверенність нашої батьківщини та готові віддати життя і за Вітчизну, яка зараз потерпає від рук російських загарбників.

Я широ вірю в український народ, у Збройні Сили України, і в те, що ми – нація нескорених та непереможених.

Я знаю, що за заходом сонця, має бути схід, за ніччю, обов'язково прийде день. Сонячний, теплий, лагідний. Так і моя Україна стане найсвітлішою та найщасливішою у світі країною.» - саме так закінчила свою роботу Мірошинченко Івета, переселенка з Луганська, яка зараз мешкає в Прилуках.

Адміністрація комунального позашкільногого навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» широ вдячна всім, хто в цей важкий для країни час зміг долучитися до участі в I (обласному) етапі Всеукраїнського конкурсу на написання есе «Війна за СВІЙ шлях» (дитячий погляд). На завершення наводимо цитату ще однієї учасниці конкурсу: «Незалежною є людина, коли її громадянський, патріотичний, державницький дух, всебічний інтелектуальний, моральний розвиток відбувається лише в самостійній та вільній державі, в національному та культурному середовищі, де немає місця для насильства, тиранії, асиміляції. Сила українців і велич у СВОЄСМУ шляху, який будь-що хочуть знищити московські нелюди. Ми сильні та незламні, наш дух не подолати ніколи й нізащо, бо, як говорить сучасна поетеса Галина Римар: «Україночка понад усе!»